

ЗООНОЗЫН
ӨВЧИН СУДАЛЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

2023 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ЭРГЭН МЭДЭЭЛЭЛ

2023/2

/Үйл ажиллагааны үндсэн мэдээлэл/

Улаанбаатар хот
2023 - 07 сарын 04

2023 ОНД ХҮЛЭЭН АВСАН ДУУДЛАГА

2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар зоонозын 725 дуудлага хүлээн авсанаас 636 /87.7%/ буюу хүний 89 /13.9%/ мэрэгч амьтаны дуудлага тус тус эзэлж байна.

Хүний дуудлагын өвчний нэр төрлөөр нь задлаж үзвэл Хүний галзуу өвчний холбогдолтой амьтанд уруулж ноцуулсан 140 /44,1%/, Хачигт халдварын 456 /23,2%/, хумхаа 17 /18,6%/ боомын 1 /0,15%/ тарваган тахал 1/0,15%/, бэтэг 15/2,3% /, хулгана тахал 1/0,15%/, денге цусархаг чичрэг 1/0,15%/, бруцеллэз 3/0,4%/, татран 1/0,15%/ дуудлага байна. Хүснэгт №1

2023 онд хүлээн авсан дуудлага сараар

Хүснэгт №1

Зоонозын халдварт өвчин нэрээр	1 сар	2 сар	3 сар	4 сар	5 сар	6 сар	Нийт
Тарваган тахал	0	0	0	0	0	1	1
Хүний боом өвчин	1	0	0	0	0	0	1
Хүний галзуу өвчин	7	11	20	21	37	44	140
Хачигт боррелиоз	1	0	1	5	27	4	38
Хачигт энцефалит	0	0	1	7	16	38	62
Хачигт риккетсиоз	1	3	16	115	134	87	356
Хачигт халдвар нийт	2	3	18	127	177	129	456
Хумхаа	14	2	0	0	1	0	17
Бэтэг	4	2	2	3	3	1	15
Хулгана тахал	0	0	0	1	0	0	1
Денге цусархаг чичрэг	0	0	0	0	0	1	1
Бруцеллэз	0	0	0	1	0	2	3
Татран	0	0	0	0	0	1	1
Нийт хүлээн авсан дуудлага	28	18	40	153	218	179	636
Мэрэгчийн дуудлага	30	23	19	7	7	3	89

Хачигт халдварын нийт 456 дуудлагыг задалж авч үзвэл хачигт риккетсиоз 356/78%/, хачигт борреллиоз 38/8,3% /, хачигт энцефалит 62/13,5%/ тус тус хувийг эзэлж байна. Хүснэгт 1, Хүснэгт 2

Хүлээн авсан дуудлага мөн үетэй харьцуулахад мэрэгчийн дуудлага -10 буурсан, Хүний дуудлага 70 нэмэгдэж, хумхаа, тарваган тахал, хулгана тахал, денги цусархаг чичррэг, бруцеллэз, татран зэрэг дуудлага бүртгэгдсэн байна.

ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ ДУУДЛАГА ӨМНӨХ ОНТОЙ ХАРЬЦУУЛСАН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Хүснэгт 2

Зоонозын халдварт өвчин нэрээр	2022	2023	Өсөлт, бууралт
Тарваган тахал	0	1	1
Хүний боом өвчин	1	1	*
Хүний галзуу өвчин	39	140	101
Хачигт боррелиоз	28	38	10
Хачигт энцефалит	31	62	31
Хачигт риккетсиоз	451	356	-95
Хачигт халдвар нийт	510	456	-54
Хумхаа	0	17	17
Бэтэг	6	15	9
Ям	1	0	-1
Листерииоз	5	0	-5
Хулгана тахал	0	1	1
Денге цусархаг чичрэг	0	1	1
Бруцеллэз	0	3	3
Татран	0	1	1
Нийт хүлээн авсан дуудлага	566	636	70
Мэрэгчийн дуудлага	99	89	-10

2023 оны Зоонозын халдварт өвчний нас баралт /бодит тоогоор/

Хүснэгт №4

	Өвчлөл	2022	2023	Нийт
Нас баралт	Тарваган тахал	0	0	0
	Боом	0	0	0
	Галзуу	0	0	0
	Хачигт боррелиоз	0	0	0
	Хачигт энцефалит	0	2	2
	Хачигт риккетсиоз	0	0	0
	Хачигт халдвар	0	0	0
	Хумхаа	0	1	1
	Денги	0	0	0

Тарваган тахал өвчний 2023 оны хүний өвчлөл,нас баралт

Хүснэгт № 5

	Аймаг	А 20 Тарваган тахал /Plague						Нас баралт
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	1	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	1	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0	1	0

Боомын хүний өвчлөл, нас баралт /2023/

Хүснэгт №6

	Аймаг	А 22 Боом өвчин /Anthrax						Нас баралт
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0	0	0

Хачигт рикеттсиоз өвчний хүний өвчлөл, нас баралт 2023

Хүснэгт №7

	Аймаг	А 77 Хачигт рикеттсиоз /Tisk-borne ricettsioses						Эхний 6 сар	Нас баралт
		1	2	3	4	5	6		
1	Архангай	0	0	0	0	8	4	12	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	1	3	4	0
3	Баянхонгор	0	0	0	1	2	1	4	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	1	0	2	0	8	3	14	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	7	7	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	1	8	0	9	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	9	0	9	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	1	0	1	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	4	0	4	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	1	1	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	2	4	6	0
19	Ховд	0	0	0	1	8	0	9	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	1	2	1	4	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	3	0	3	0
Аймгийн дүн		1	0	2	4	56	24	87	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	3	5	6	14	0
Улсын дүн		1	0	2	7	61	30	101	0

Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөл, нас баралт 2023

Хүснэгт №8

	Аймаг	А 84 Хачигаар дамжих вирус энцефалит /Tick-born encephalitis						Нас барал т
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	2	1
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	2	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	3	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	3	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	1	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	11	1
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0	3	1
Улсын дүн		0	0	0	0	0	14	2

Хачигт борреллиоз өвчний хүний өвчлөл, нас баралт 2023

Хүснэгт №9

	Аймаг	A69.2 Спирохетээр сэдээгдсэн бусад халдвар /Lime diseases/						Нас баралт
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	1	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	1	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0	1	0

Галзуу өвчний өвчлөл, нас баралт /10,000/ /2022-2023/

Хүснэгт №10

	Аймаг	Галзуу				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2022	2023	2022	2023	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0

Хумхаа өвчний өвчлөл нас баралт 2023

Хүснэгт №11

	Аймаг	B53 Хумхаа						Нас баралт
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	13	1	0	0	0	0	1
Улсын дүн		13	1	0	0	0	0	1

Холер өвчний өвчлөл нас баралтын түвшин 10.000 /2022-2023/

Хүснэгт №19

	Аймаг	A00 Холер /Cholerae/				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2022	2023	2022	2023	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
	Аймгийн дүн	0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
	Улсын дүн	0	0	0	0	0

**2023 ОНД 1-6 САРД БУЛАБОРАТОРИД ҮЙЛДВЭРЛЭСЭН ТЭЖЭЭЛТ
ОРЧИН, БУДАГ УРВАЛЖ УУСМАЛ, БУДАГ ШИНГЭЭСЭН ЦААС,
НЯН ЗАЛГИУР**

2023.06.15

1. Үндсэн тэжээлт орчин

Хүснэгт №20

Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)
2022.11.19-2023.01.31	5	8	135
2023.02.01-2023.02.28	10	15	262
2023.03.01-2023.03.15	10	13	204.3
2023.03.16-2023.04.30	15	21	155.3
2023.05.01-2023.05.31	3	6	120
2023.06.01-2023.06.0.6	3	3	40.15
Нийт		66	916.75

2. Ялган оношлох тэжээлт орчин

Хүснэгт №21

Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)
2022.11.19-2023.01.31	23	29	6.423
2023.02.01-2023.02.28	19	20	7.635
2023.03.01-2023.03.15	12	13	11.77
2023.03.16-2023.04.30	74	117	108.93
2023.05.01-2023.05.31	53	66	34.26
2023.06.01-2023.06.0.6	9	9	1.9
Нийт		254	170.918

3. Будаг урвалж, уусмал

Хүснэгт №22

Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)
2022.11.19-2023.01.31	19	27	86.46
2023.02.01-2023.02.28	13	17	57.67
2023.03.01-2023.03.15	14	14	52.52
2023.03.16-2023.04.30	60	70	57.99
2023.05.01-2023.05.31	22	25	56.9
2023.06.01-2023.06.0.6	7	7	3.07
Нийт		160	314.61

4. Будаг шингээсэн цаас

Хүснэгт №23

Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (ш)
2022.11.19-2023.01.31	2	2	3070
2023.02.01-2023.02.28	0	0	0
2023.03.01-2023.03.15	0	0	0
2023.03.16-2023.04.30	23	23	14260
2023.05.01-2023.05.31	0	0	0
2023.06.01-2023.06.0.6	0	0	0
Нийт		25	17330

5. Фаг

Хүснэгт №25

Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (мл)
2022.11.19-2023.01.31	1	1	95
2023.02.01-2023.02.28	0	0	0
2023.03.01-2023.03.15	0	0	0
2023.03.16-2023.04.30	0	0	0
2023.05.01-2023.05.31	0	0	0
2023.06.01-2023.06.06	0	0	0
Нийт		1	95

АРИУТГАЛ, ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛИЙН 2023 оны

эхний хагас жилийн тоон мэдээ

Хүснэгт № 26

Үзүүлэлт		I улирал		II улирал		хагас жил	
		Удаа	Нийт тоо	Удаа	Нийт тоо	Удаа	Нийт тоо
Физикийн аргаар халдваргүйтгэсэн	Петрийн аягатай	15	2181	21	4215	36	6396
	Хуруу шилтэй		898		1386		2284
	Бусад		71		133		204
	Хамгаалах өмсгөл		51		80		131
Химийн аргаар халдваргүйтгэсэн	Хамгаалах өмсгөл	3	47	19	34	22	81
	Петрийн аяга		0		0		0
	Хуруу шил		0		0		0
	Тахлын халад		0		0		0
	Бусад		220		0		220
	Бусад /кг/		0		0		0
Нийт халдваргүйтгэсэн материал		18	3468		5848		9316
Даралтат уурын аргаар ариутгасан							
		удаа	хэмжээ	удаа	хэмжээ	удаа	хэмжээ
Шүүлтийн даавуу /ш/		59	229	44	120	0	349
Эпиндорпийн хуруу шил /ш/			0		0		0
Тампон			885		1055		1940
Хошуу			10984		9000		19984
Маск			0		0		0
Петрийн аяга			0		156		156
Пипетика			0		0		0
Хуруу шил			0		260		260
Бусад			4835		1460		6295

Микробиологийн тэжээлт орчин /л/	264	1093.165	280	437.4565		1530.621	
Нийт		16933		12051		28984	
Хуурай халууны аргаар ариутгасан							
	удаа	хэмжээ	удаа	хэмжээ	удаа	хэмжээ	
Петрийн аяга	61	3685	37	5150	63	8835	
Хуруу шил		2314		2418		4732	
Пипетика		1108		531		1639	
Бусад		706		604		1310	
0.33л-ийн шил		884		161		1045	
0.5л-ийн шил		1495		568		2063	
0.75л-ийн шил		259		191		450	
Грамтай шил		317		371		688	
0.15л-ийн шил		0		0		0	
Вакусны шил		0		0		0	
Баллон		0		0		0	
Хөвөгч		0		0		0	
Пенциллиний шил /ш/		0		0		0	
Химийн шил сав, шилэн эдлэл		273		211		484	
Бусад шил сав	25	1388	167	423	192	1811	
Бөглөө	0	3027		1162		4189	
Нийт	86	15456		11790		27246	
лабораторийн бэлтгэл ажил							
Бэлтгэл ажил	Төрөл	удаа	хэмжээ	удаа	хэмжээ	удаа	хэмжээ
Цэвэрлэгээ	Байнгын /өдөр тутмын/м ² /	66	35757		39709.21		75466.21
	Их цэвэрлэгээ/м ² /	63	8483.93		3086.63		11570.56
	Эцсийн халдваргүйтгэл/м ² /	31	6945.67		1057		8002.67
Оффисын цэвэрлэгээ	Өдөр тутмын/м ² / цэвэрлэгээ м ²	155	28042.05		22912.15		50954.2
	Их цэвэрлэгээ/м ² /	49	5009.2		5910.8		10920
Шилэн эдлэл	Петрийн аяга /ш/	24	3814	22	4805	46	8619
	Хуруу шил /ш/		2719		2068		4787
	Пипетка /ш/		1016		691		1707
	Бусад		1783		646		2429
	0.33л-ийн шил/ш/	0	842	0	156	0	998
	0.5л-ийн шил /ш/		1488		521		2009
	0.75л-ийн шил/ш/		276		162		438
	Баллон		15		12		27

	Хими шил сав, шилэн эдлэл /ш/		242		198		440
	0.15л-ийн шил/ш		86		22		108
	Граммийн шил /ш/		0		0		0
	Бусад шилэн /ш/		935		863		1798
	Нийт	0	13216		10144		23360
Угаасан зөөлөн эдлэл	Эмч халад/ш/		68		66		134
	Хошуу алчуур		48		50		98
	Гарын алчуур		43		38		81
	Тахлын халад		49		45		94
	Пижама/хос/		203		296		499
	Бусад/ш/	52	97	48	114	0	211
	нийт		508		609		1117
Хуурай халууны аргаар хатаасан	Петрийн аяга /ш/		3435		4381		7816
	Хуруу шил /ш/		2337		2124		4461
	Пипетка /ш/		780		691		1471
	Бусад	0	530	41	590	0	1120
	0.15-ийн шил //		0		0		0
	0.33л-ийн шил/ш/		822		158		980
	0.5л-ийн шил /ш/		1425		526		1951
	0.75л-ийн шил/ш/		236		156		392
	Хими шил сав, шилэн эдлэл /ш/		232		196		428
	Граммын шил/ш/		137		339		476
	Баллон ш		0		0		0
	Хуруу шил				0		0
	Бусад шилэн /ш/	0	980	60	399	0	1379
	Нийт	0	10914		9560		20474
Ариутгалд боож бэлтгэсэн	Петрийн аяга /ш/		3548		4395		7943
	Хуруу шил /ш/		2242		1210		3452
	Пипетка /ш/		1446		141	0	1587
	Бусад	18	3460	56	790		4250
	0.33л-ийн шил/ш/		859		88		947
	0.15-ийн шил //		0		0		0
	0.5л-ийн шил /ш/		1458		403		1861
	0.75л-ийн шил/ш/		246		125		371
	Хими шил сав, шилэн эдлэл /ш/		256		135		391
	Граммын шил/ш/		162		193		355
	Пенциллиний шил /ш/		0		0		0
	Бусад шилэн /ш/	18	6643	56	309	0	6952

	Нийт	36	20320		7789		28109
Уламжлалт аргаар бэлтгэсэн зөөлөн эдлэл	Хөвөн марлин маск		0		0		0
	Тампон		1200		1550		2750
	Бор уут		763		511		1274
	Бөглөө		2980		1321		4301
	Бусад		126		24		150
	Нийт	32	5069	58	3406	90	8475
Нийт зарцуулсан халдваргүйтгэлийн бодис	Жавелион /таб/		134		1527.6		1661.6
	Просан /таб/		2501		1037		3538
	Этилийн спирт/мл/		6410		5810		12220
	Гипохлорид кальци/кг/		0		0		0
	Перекис /мл/		27270		75360		102630
	Клорсепт		490		0		490
	Сурфаниос		0		5050		5050
	Перокси-30 /мл/		480		0		480
	цэнхэр спирт	0	4500		6200		10700
Хагарсан шилэн эдлэл	Петрийн аяга /ш/		20		43		63
	Хуруу шил/ш/		13		4		17
	Пипетка /ш/		6		1		7
	Химийн шилэн эдлэл, шил сав/ш/		0		0		0
Хэрэглэгдсэн нэрмэл усны хэмжээ /л/		2620		936		3556	

ЛАБОТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭ ОНОШИЛГОО

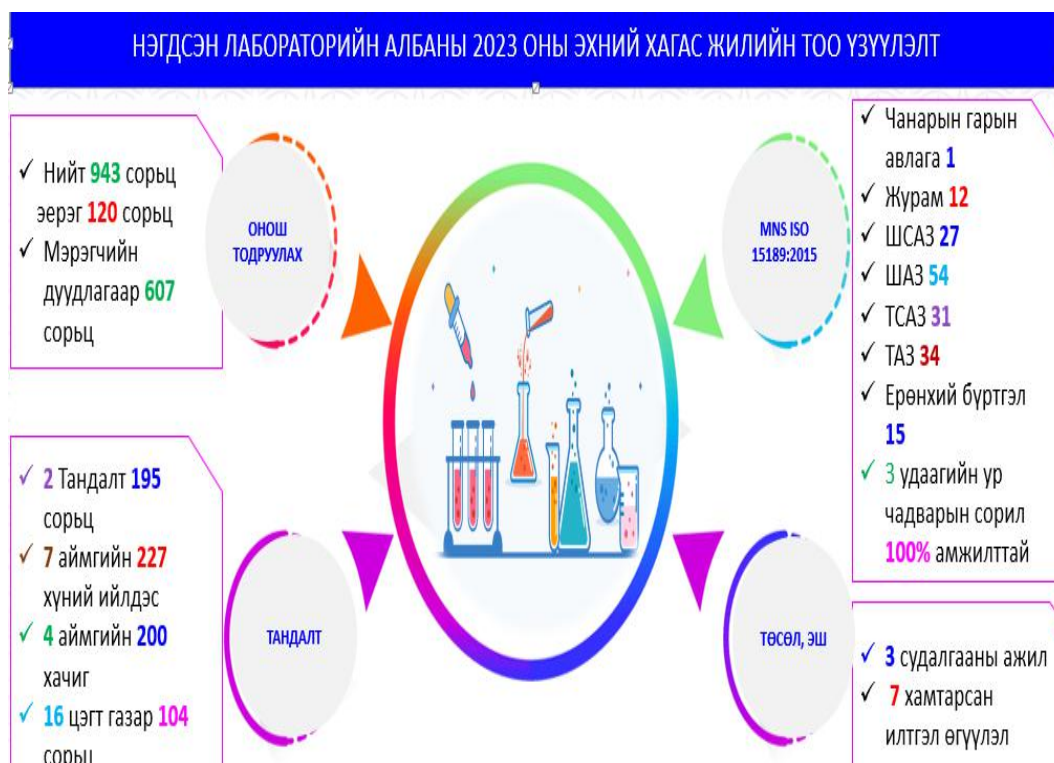
2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар 2276 сорьцонд шинжилгээ хийж гүйцэтгэсэн байна.

Шинжилгээнд 9 төрлийн халдварын онош тодруулах 943 /41,4%/, мэрэгчийн дуудлагын 607 /26,6%/, сорьц, шинжилгээнд хамруулж 120 сорьц эерэг хариутай байсан байна.

Байгалийн голомтын 2 тандалтын 195 /8,5%/, сорьц, хүн амын дундах тандалтаас 227 хүний ийлдсэнд /9,9 %/, 4 аймгийн 200 /8,7%/, хачиг, 16 цэгт газар 104 /4,5%/, тус тус сорьцонд оношилгоо хийгдсэн байна.

Лаборторит ирүүлсэн шинжлэгдэхүүн төрлөөр

Зураг №1

ОНОШ ТОДРУУЛАХ ШИНЖИЛГЭЭ

Хачигт риккетсиоз:

Улаанбаатар хот болон 19 аймгаас онош тодруулахаар 369 өвчтөний 485 цус ийлдэс, шархны тав 2, шархны арчдас 1 нийт 488 сорьц хүлээн авч ФХУ-аар шинжилхэд 73 хүний ийлдсэнд IgG, 26 хүний ийлдсэнд IgM тус тус эерэг тодорхойлогдсон. Тархвар судлалын холбогдолтой 15 хачиг хүлээн авч ПГУ-аар шинжлэхэд 12 хачигт тус өвчний өвөрмөц ген тодорхойлогдсон.

Хачигт энцефалит:

Улаанбаатар хот, 12 аймгаас онош тодруулахаар 58 өвчтөний 69 цус ийлдэс хүлээн авч ФХУ-ын аргаар шинжилсэн. Шинжилгээгээр 6 ийлдсэнд хачигт энцефалитын өвөрмөц эсрэгбие IgM тодорхойлогдсон.

Хачигт боррелиоз:

Улаанбаатар хот болон 11 аймгаас онош тодруулахаар 40 өвчтөний 47 цус ийлдэс, хүлээн авч ФХУ шинжилсэн. Шинжилгээгээр 2 ийлдсэнд хачигт боррелиозын эсрэгбие IgM эерэг тодорхойлогдсон.

БУСАД ХАЛДВАРЫН ОНОШ ТОДРУУЛАХ ШИНЖИЛГЭЭ:

Хулгана тахлын онош тодруулах шинжилгээ:

ХӨСҮТ-ээс ирүүлсэн 1 хүний 3 сорьцыг хулгана тахал илрүүлэх ПГУ-аар шинжилсэн тус өвчний өвөрмөц ДНХ тодорхойлогдоогүй.

Боом өвчний онош тодруулах шинжилгээ:

УБ хот, Дорнод аймгаас онош тодруулахаар 2 хүний 10 сорьц ирүүлснийг хүлээн авч боомын үүсгэгч илрүүлэх нян харах, нян судлал, ПГУ-ын аргаар шинжлэхэд боомын үүсгэгч *B.anthraxis* болон хоруу, бүрээсийн ген тодорхойлогдоогүй.

Бэтэг өвчний онош тодруулах шинжилгээ:

Интермед эмнэлэг болон Баянхонгор, Баян-Өлгий, Өвөрхангай, Сэлэнгэ, аймгуудаас онош тодруулахаар ирүүлсэн 12 хүний 12 цусны ийлдсийг хүлээн авч ФХУ аргаар шинжилсэн. Шинжилгээгээр ийлдсэнд бэтэг өвчний өвөрмөц эсрэгбие IgG тодорхойлогдоогүй.

Галзуу өвчний онош тодруулах шинжилгээ:

Дундговь, Орхон аймгаас онош тодруулахаар ирүүлсэн 2 хүний шүлсэнд галзуу өвчний өвөрмөц ген тодорхойлох Ут-ПГУ тавихад тус өвчний өвөрмөц ген тодорхойлогдоогүй.

Хумхаа өвчний онош тодруулах шинжилгээ:

УБ хотын Интермед эмнэлгээс онош тодруулахаар 2 хүний цусанд хумхаа өвчний эсрэгтөрөгч тодорхойлох ИХС тавихад тус өвчний эсрэгтөрөгч тодорхойлогдоогүй.

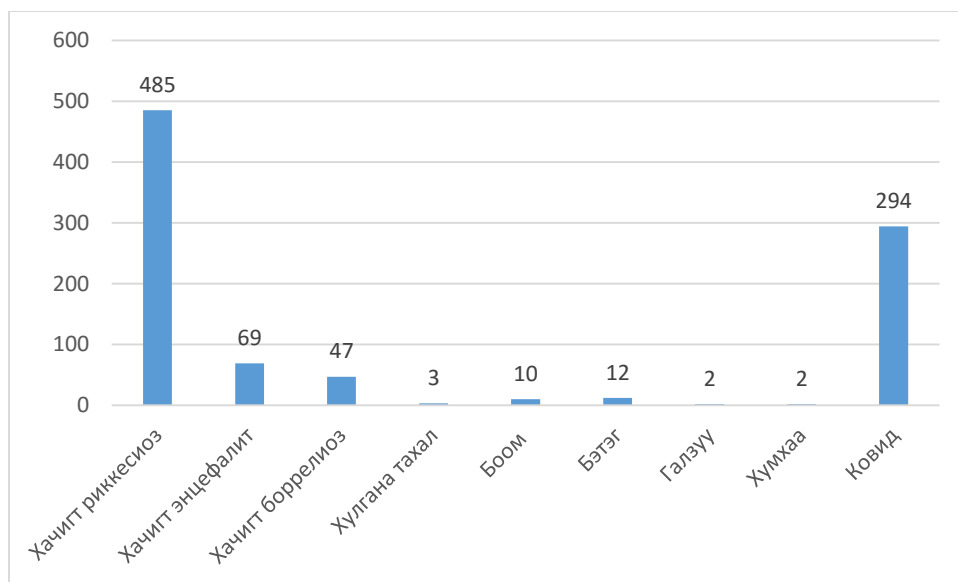
COVID-19 ӨВЧНИЙ ОНОШ ТОДРУУЛАХ ШИНЖИЛГЭЭ:

I улиралд COVID-19 өвчний онош тодруулах 294 хүний хамар залгиурын арчдасд covid-19 илрүүлэх Ут-Бц -ПГУ-ын аргаар шинжилгээг хийхэд 1 хүний сорьцонд COVID-19 өвөрмөц ген эерэг тодорхойлогдсон.

ЛАБОРТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭ ОНОШИЛГОО 2023 оны

эхний хагс жилийн байдлаар

Зураг №2

ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

ХАЧГААР ДАМЖИХ ХАЛДВАРЫН ТАНДАЛТ СУДАЛГАА.

1. Дорнод аймгийн Гурванзагал, Дашбалбар, Чулуунхороот, Баяндун, Баян-Уул сумдын нутагт хачгаар дамжих халдварын тандалт судалгааг гүйцэтгэж IV09-/18-нд хийж цуглуулсан *D.nuttalli* зүйлийн 97 хачгийн зүйл тодорхойлж ганцаарчлан лабораторийн шинжилгээнд хамруулснаас 40.8% хачигт риккетсиоз, 24.5% бартонеллез өвчний үүсгэгчийн өвөрмөц ДНХ-г агуулсан байна. 5 сумдад бартонеллиозын халдвар, Чулуунхороот, Гурванзагал сумдад риккетсиозын халдвар хачгийн дунд орчиж байгааг шинээр тогтоолоо.
2. Тус судалгаанд 3 аймгийн 6 сумыг хамруулж (Сэлэнгэ аймгийн Цагааннуур, Түшиг, Булган аймгийн Хутаг-Өндөр, Тэшиг, Дархан-Уул аймгийн Дархан, Орхон) нийт 9 цэгт 24 км газарт дарцаг тавьж бэлчээрээс 63, малаас 5 нийт 68 хачиг цуглуулсан бөгөөд бэлчээрийн хачгийн дарцаг/км-т ногдох тоошил 2.63, нэг малд ногдох тоошил 0.2 байна. Хачгаар дамжих халдварын асуумж судалгаанд Сэлэнгэ аймгийн Цагааннуур, Түшиг сумд, Булган аймгийн Хутаг өндөр, Тэшиг сумд, Дархан-Уул аймгийн Орхон, Дархан сумдын нийт 97 хүнийг хамрууллаа. Эрсдэлт бүлгийн нийт 65 хүнээс цусны ийлдэс цуглуулж лабораторит хүлээлцсэн. Лабораторийн шинжилгээ хүлээгдэж байна. Мөн 4 хошуу малаас нийт 250 гаруй цусны ийлдэс цуглуулан УМЭАЦТЛ-т шинжилгээ хийгдэж байна.

ЗОЛБИН НОХОЙ ТООЛЛОГО

2023 оны 03 сарын 25,26 өдрүүдэд Улаанбаатар хотын БЗД, СХД, ЧД, СБД, ХУД, БГД тооллогыг хийж, нийслэийн ЗАА-нд тайланг илгээсэн. Нохойн амьдрах орчны төрлөөр нохойн тоо толгойг үнэлэхэд гэр хорооллын орчинд 1514, орон сууцны орчинд 214, үйлдвэрийн орчинд 1007 нохой тархсан байх боломжтой байна.

ХОЛЕР, БООМЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ

2023 онд холер, боомын хяналтын шинжилгээнд сорьц авах хуваарь гарган батлуулж, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

1. Батлагдсан хуваарийн дагуу боомын хяналтын шинжилгээнд 2 удаа 6 байгууллагын 5 цэгт газраас 50 сорьц цуглуулан шинжлүүлсэн. Лабораторийн шинжилгээний дүнгээр боом өвчний халдвар илрээгүй.
2. Батлагдсан хуваарийн дагуу Холер өвчний хяналтын шинжилгээр 6 цэгт газраас нийт 24 сорьц дээжилж нян судлалын шинжилгээ хийсэн тус өвчний үүсгэгч илрээгүй.

ОЛОН НИЙТИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Хүснэгт №27

1. Хурал зөвөлгөө		
1	Удирдах ажилтаны зөвөлгөөн	1-р улиралд
2	Бүх ажилчдын хурал	Сар бүр
2. Эрдэм шинжилгээний хурал		
1	“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” сэдэвт эрдэм шинжилгээний олон улсын хурал 2023 оны 06 дугаар сарын 23-нд Улаанбаатар хотод, Нийслэлийн онцгой байдлын газрын хурлын танхимд зохион байгуулагдаж байна.	2-р улиралд
3. Хүний нөөцийг хөгжүүлэх сургалт		
1	Сургалт ХНМэргэжилтэн Пагма	Холбогдох мэргэжилтэнүүд
2	Сургалт Дэглэм	
3	Лаборторийн ICO	
4. Мэргэжилийн сургалт		
1	21 аймаг, нийслэлийн 300 гаруй эрүүл мэндийн байгууллагын 850 эмч, мэргэжилтэнд цахим сургалт хийлээ	Онлайн сургалт 2 удаа
5 . Мэргэжилийн олон удсын богино хугацааны сургалт		
1	-Малайз улсын Куала-Лампур хотод 2023 оны 6-р сарын 12-16 хооронд явагдсан “Surveillance, Handling and Release of Aedes Mosquitoes” сэдэвт сургалтанд	С.Мөнгөнбагана, Б.Болорчимэг
2	-V/08-17-нд IAEA Regional Training Course 7th Singapore International Dengue Workshop	Онлайн Ж.Батцэцэг
3	ЭМЯ-аас зохион байгуулах "Гамшиг,нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед үндэсний яаралтай тусламжийн баг байгуулах сургалт"-нд 03-р сарын 27-31-ний хооронд сургалтанд 1 эмч	2 хүн
4	Чадамжид суурилсан хүний нөөцийн удирдлага 2 өдрийн сургалт албаны дарг	2 хүн

6 .Тэмдэглэлт үйл явдал		
1	Цагаан сар	Хуваарьт хөтөлбөрийн дагуу мэндчилгээ хийсэн.
2	Эмнэлгийн ажилчдын баяр	
3	Хүүхдийн баяр	
7.Олон нийтийн ажил		
1	Цахим гарын үсэг	Хариуцсан мэргэжилтэн
2	Энэ жилдээ, эрүүл жиндээ	
8. Судалгаа, санал асуулга		
1	Ажилчдын дундах сэтгэл ханамжийн судалгаа	Улирал бүр
9. Зоонозын өвчинтэй тэмцэх дэлхийн өдрүүд		
1	Хумхаа өвчинтэй хэмцэх дэлхийн өдр	Холбогдох мэргэжилтэнүүд
2	Дэлхийн галзуу өвчинтэй тэмцэх дэлхийн өдөр	
3	Хоол хүнсээр дамжих халдвараас сэргийлье	

ТАНДАЛТ

ТОХИОЛДОЛД СУУРИЛСАН ТАНДАЛТ, ЭРГЭН МЭДЭЭЛЭЛ:

Зоонозын халдварт өвчний үйл явдалд суурилсан тандалтын мэдээг аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЗӨСТ-үүдээс долоо хоног бүрийн Пүрэв гарагт eor@nczd.gov.mn цахим хуудсаар мэдээлэх маягтын дагуу хүлээн авч долоо хоног бүрийн Даваа гараг бүр нийт 21 удаа мэдээ бэлтгэж ЗӨСТ, ЭМГ, ОБГ, БОЭТ, ОБХ, дүүргүүдийн ЭМН зэрэг байгууллагуудад, үндэсний түвшинд ДЭМБ, ЭМЯ, МХЕГ, ХӨСҮТ, ОБЕГ, МЭҮГ, УМЭАЦТЛ, НЭМХ зэрэг 24 гаруй байгууллагын цахим хаягаар хүргүүлсэн.

ҮЙЛ ЯВДАЛД СУУРИЛСАН ТАНДАЛТ:

ШУН-ийн өдөр тутмын мэдээг өдөр бүр Үндэсний болон Олон Улсын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслэл болон ДЭМБ, ДАЭМБ, ДХХААБ, ЭМЯ-ОНХТШУХ, ОБЕГ 7 аймгуудын ЗӨСТ-үүдээс ирүүлсэн мэдээллийг эх сурвалжаас цуглуулан бэлтгэн, орчуулж тусгай маягтын дагуу ЭМЯ болон хамтран ажиллагч бусад байгууллагуудад ШУН-ийн өдөр тутмын мэдээг 80 орчим албан тушаалтанд өдөр тутмын шинэчлэгдсэн мэдээ цахимаар хүргүүлсэн. Өдөр тутам ЭМЯ-аас өдөр тутмын мэдээ, НЭМҮТ-өөс долоо хоногийн мэдээ, ГЁГ-аас мэдээ солилцон ажиллаж байна.

ШУН-ИЙН МЭДЭЭ СОЛИЛЦОХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА:

2023 он гарсаар Галзуу өвчний эрсдэлт өрсөн 4 тохиолдолд (Сүхбаатар, Баян-Өлгий, Дундговь, Орхон) эрсдлийн үнэлгээ хийж хариу арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан.

1. Эрсдэлийн үнэлгээ №1 “Сүхбаатар аймагт бүртгэгдсэн галзуугийн эрсдэлд өртсөн тохиолдлуудад БЦЖ вакцин тарьсан нь” тохиолдолд Нохойд уруулж, ноцуулсан 9 тохиолдлын 7 тохиолдолд галзуу өвчний халдварын эрсдэл дунд, 2 тохиолдолд бага эрсдэлтэй үнэлэгдсэн.
2. Эрсдэлийн үнэлгээ №2 “Баян-Өлгий аймгийн Буянт суманд гарсан галзуугийн сэжигтэй тохиолдол” нь 1 тохиолдлын 5 хавьтал нь галзуу өвчний халдварын дунд эрсдэлтэй, 23 хавьтал бага эрсдэлтэй үнэлэгдсэн.

3. Эрсдэлийн үнэлгээ №3 “Дундговь аймгийн Адаацаг суманд гарсан галзуугийн сэжигтэй тохиолдол” Нохойд уруулж, ноцуулсан 2 тохиолдолд галзуу өвчний халдварын эрсдэл дунд эрсдэлтэй үнэлэгдлээ.
4. Эрсдэлийн үнэлгээ №4 “Орхон аймгийн Баян-Өндөр суманд гарсан галзуугийн эрсдэлд өртсөн тохиолдол” Түргэвчилсэн эрсдлийн үнэлгээ БАГА эрсдэлтэй үнэлэгдэв.
5. Эрсдэлийн үнэлгээнд суурилсан зөвлөмж боловсруулж орон нутаг болон холбогдох байгууллагуудад хүргүүлж ажилласан.

СТАТИСТИК ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2022 оны Зоонозын эрүүл мэндийн үзүүлэлтийг нэгтгэн дүн шинжилгээ хийж, “Эргэн мэдээлэл” №18 бэлтгэн хэвлүүллээ. 2023 оны 1-Р УЛИРАЛ, ЭХНИЙ ХАГАС жилийн “ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ”-ийг нэгтгэн, дүн шинжилгээ хийж ажиллалаа.

2023 оны 1, 2, 3, 4, 5,6 дугаар саруудын Зоонозын халдварт өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын мэдээг засаг захиргааны нэгжээр, сараар болон өвчлөл тус бүрээр нь нэгтгэн гаргаж, өссөн дүнгээр ЭМХҮТ-д албан тоотоор хүргүүлж,

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төвийн хүний нөөцийн 2022 оны тоон тайланг гаргаж АЛБАН ТООТООР ХҮРГҮҮЛЖ хяналт үнэлгээ хийлгэж хүлээлгэн өгөв.

2. **Зоонозын өвчний эрүүл мэндийн үзүүлэлт**

2023 оны НЭГДҮГЭЭР УЛИРАЛ, ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН эргэн мэдээллийг нэгтгэж, статистик мэдээлэл хавтсанд дотоод сүлжээнд байршуулж ажилласан байна.

Статистик мэдээлэлийг цахимжуулан ZIS программ хангамжаас зоонозын хүлээн авсан дуудлага мэдээллийг ЭМХТөвийн цахим бүртгэлд ажлын өдрүүдэд тогтмол оруулж мэдээлж ажиллаж байна. Хүснэгт №1-19

I